

Žisková zpráva k výstavě

Souostroví zaujetí

26. června – 11. srpna 2024

Kurátoři: Karel Srp, Jan Kudrna

Vystavují **Kateřina Frgalová, Martin Gebert, Lilla Gombos, Oskar Hořánek, Lucie Hošková, Martin Jech, Tereza Mátlová, Zhatara Runa, Oksana Sadovenko, Kamil Šlapák, Andrea Naďa Tomčíková, Natálie Želeva**

Trafo Gallery Vás **srdečně zve na výstavu dvanácti umělkyň a umělců z řad nejmladší generace studentů** a nedávných absolventů **vysokých uměleckých škol z Čech a Slovenska**, pracujících v médiích malby, sochy a Intermediální instalace. **Vernisáž proběhne v úterý 25. 6. od 19:00 v Trafo Gallery, komentovaná prohlídka ve středu 17. července od 18:00.** Více informací najdete na trafogallery.cz.

Co znamená samota dnes? Je poslední vrstvou, ve které člověk může ještě být sám se sebou? Lze propojit nejrůznější přístupy, z nichž každý hovoří svým jazykem, autorů, kteří se ani vzájemně neznají a pocházející z mnoha míst, v jedné výstavě, aniž by byl uplatněn jakýkoli způsob současného generačního dorozumění, je možné najít postoje, jež se vůči sobě co nejvíce vzdalují a vzájemně vymezují? Dají se ve vzrůstajícím zespolečenštění objevit mezery, uchovávací si osobitý výraz, ovládaný mnohoznačnými individuálními zkušenostmi, které se vymykají společně sdílenému, zahlcujícímu každodenní život? Umění zůstalo jednou z mála oblastí, odolávajících stále nejrůznějším vnějším i vnitřním tlakům, místem poslední záchrany před pádem do nicoty, oblastí vymaňující pohled z všednosti, přežívajícím ostrovem, v němž se stále uchová stav, označitelný jako zaujetí. Jedním z jeho zdrojů je samota, trhлина, obklopená bezvýznamností, plnost v prázdnu, bezevztažnost, neprotínaná souřadnicemi. Ostrov a trhлина jsou vzájemně provázanými předpoklady, jako by jedno nemohlo být bez druhého. K rysům zaujetí patří odlišení se, úsilí být mimo, nestát se součástí generačního, skupinového, stylového programu, článkem v soukolí světa umění a jeho provozu.

Zásadním momentem v dnešním světě a to nejen v umění je umění koncentrace. Udržet pozornost ve specifickém fluidním organismu, kterému souborně říkáme společnost je podstatným obecným předpokladem k tvorbě. V širokém spektru přístupů, technik a zdrojových inspirací nalézáme společného jmenovatele, kterým je zaujetí. Současná generace nejmladších autorů vychází z takřka neomezených možností vizuálních inspirací, založených na zákonitostech „Plochého světa“. Lze fungovat v rozličných myšlenkových vzorcích, v technikách, které jsou díky dobovým možnostem prakticky neomezené. Avšak samotná podstata tvorby se v ideálním případě ukrývá v zaujetí. Co se týká samotné malby, včetně jejich mezních poloh, sledujeme několik důležitých inspiračních proudů, okolo kterých se profiluje generace nejmladších autorů. Jakkoli nejsou hranice mezi jednotlivými přístupy neprostupné a jasně definované, zřetelně vnímáme tendence a směry které jsou určující. Můžeme sledovat předmětnost, která je patrná zejména v díle **Kateřiny Frgalové** a Martina Jecha. Oba autoři podávají výchozí realitu se specifickou fragmentací, která je zaměřena na konkrétní segment předmětného spektra. Kateřina Frgalová separuje předměty běžné denní potřeby, které instaluje do inertních prostor. Akcentuje tak podstatu zobrazeného a zdánlivě banální předmět povýší z kategorie prosté funkce do kategorie transcendence. Martin Jech naproti tomu pracuje s epickou stránkou výchozí reality. Zajímají jej sekvence, kdy zachycuje dějovou linku. Obecnou realitu, kdy je člověk klasickým zásadním hybatelem děje zpochybňuje parafrázemi směřovanými do říše zvířat a to konkrétně psů. Ve sféře řekněme popisné, navazuje dvojice autorů, pro kterou je člověk zásadním nositelem jak formální, tak obsahové podstaty.

Andrea Naďa Tomčíková a Martin Gebert. Jak autorka, tak autor používají člověka-postavu jako platformu pro zachycení širšího autorského sdělení. Pro Tomčíkovou je postava komplexním souborem jak fyzického, tak duševního absolutna. Člověk je integrálním jevištěm, které se naprosto jistě a přirozeně rozprostírá a existuje v prostoru obrazu. Je jeho bytostně určujícím prvkem, který ačkoli funguje autonomně stále drží obraz jako celek v pevném formátu. Martin Gebert figuru podrobil určité fragmentaci. Zpracovává základní lidský znak a symbol. **Ťvář**. Gebert vnímá toto specifické, autonomní rozhraní jako prostor, který přirozeně poskytuje nezaměnitelný kód, který v kombinaci s úspornou a jasnou malbou dokáže definovat podstatu sdělení. Ve faktické rovině sdělení se pohybuje také **Oskar Hořánek**. Autor, který ve své otevřené sérii maleb zpracovává realitu člověka ne-přítomného průmyslové krajiny, kterou reprezentují separované tovární objekty, které jsou svědky minulosti, avšak velmi snadno se mohou stát děsivými svědky budoucnosti.

Určitý princip ne-přítomnosti člověka je zásadní také v díle Terezy Mátlové. Pracuje nebyvalým způsobem s barvou. Barva je určující. A někde okolo a klidně také ve středu malby **Ťerezy Mátlové** se nachází figura(y). Nenásilně vypluje z barevného spektra vrstvených plánů a vyztuží kompozici tak, že se propojí výchozí záměr s výslednou realitou. Zdánlivě naprosto opačným, avšak mentálně podobným principem pracuje Lilly Gombos. Nepracuje s barvou. Pracuje s gestem. Její obrazy jsou organickými reliéfy, které vystupují s obvyklého obrazového prostoru, kde si vymezují vlastní teritorium pomocí chapadel, které zasahují hluboko do okolí, aby naprosto jasně definovali suverénní území výchozího zažitého pravoúhlého prostředí. Vymezení vlastního prostředí v rámci konvenčního chápání malby je podstatné také v díle **Lucie Hoškové**. Pracuje s plátnem, které je několik měsíců zakopáno v zemi. Plátno pro autorku není souvislou a neměnnou platformou. Sešívá jeho fragmenty tak, že samotný podklad je součástí malby. Lucie Hošková maluje stehy, akvarelem, uhlem, hlinou, která se v čase otiskla do plátna. Gesto a výpověď jsou pro autorku zásadním jmenovatelem.

Gesto a autentická výpověď je podstatnou veličinou pro Oksanu Sadovenko. Autorka vychází ze základního černého pozadí, na které maluje osobité konceptuální malby. Vychází ze znakovosti, osobní a kulturní historie vlastních kořenu, kdy nad to všechno doplňuje malbu texty, které podtrhují význam a podstatu samotného malířského sdělení. Obraz je pro autorku syntézou autentické kolektivní historie a současného jazyka. Prolnutí mezi sdělnou malbou a konceptuálním pojetím je v zásadní míře patrné u Zhatery Runy. Není rozhodující, zda jde o vystoupení z prostoru základní roviny obrazu, koláž, nebo malbu. Podstatná je energie, pocit, dojem a aktuální otisk, stopa. Rychlá, jasná a automaticky autentická. Bez filtru, regulace a (auto)cenzury. **Jistá řekněme** deregulace je podstatným jevem v díle **Natálie Želevy**. Autorka maluje fantaskní exponované situace, které zasazuje do konkrétních míst. Obrazy jsou v podstatě nutkavými záznamy vlastních představ. Zásadní není kresebná litera sdělení. Podstatná je autentická energie, určitý „deníkový“ záznam konkrétní situace, který není přítomný v sešitě, ale na plátna středního formátu.

Naprostým opakem Natálie Želevy je **Kamil Šlapák**. Jeho malby jsou trpělivým a cizelovaným. Autor pracuje velmi promyšleným a analytickým způsobem. Dokáže interpretovat realitu jako meziprostor mezi zjevným a tušeným. Stírá jak pomyslné tak faktické prostory vnějšího a vnitřního. Nejistota, zda se nacházíte velmi blízko děje, nebo jste pouhým divákem, který se právě mihnul okolo, patří k podstatným bodům autorovy tvorby.

Děkujeme partnerům Ťrafo Gallery a výstavy: Magistrát hlavního města Prahy, Canadian Medical, Skupina ČEZ, Hospodářské noviny, Seznam.cz, Dopravní podnik hlavního města Prahy, Art District 7, Mondí Perigraphica, Radio Color, Radio 1, Wine4You a MOST Nápoje / Beverages s.r.o.

Kontakt pro návštěvy a média: Blanka Čermáková, trafogallery@trafogallery.cz, 739 517 758, Lucie Kropáčková, lucie@trafogallery.cz, 773 520 675

Ťrafo Gallery, Hala 14, Pražská tržnice, Bubenské nábřeží 306/13, Praha 7, tram 1, 12, 14, 25, metro Vltavská (300 m), otevřeno Út–Ne 15–19 h, So 10–19 h, www.trafogallery.cz, IG: [trafo_gallery](https://www.instagram.com/trafo_gallery), FB: [trafogalerie](https://www.facebook.com/trafogalerie)